

Sayı: 2026/2856-BU

28 Temmuz 2026

Konu: Beyannamede Mahsup Edilebilecek ve Mahsup Edilemeyecek KDV Unsurlarının Ayrıştırılmasına Yönelik Kodlama Düzenlemesi Talebi.

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
GÜMRÜKLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ANKARA

24.11.2023 tarihli ve 32379 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan **7846 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı** ile ithalatta gözetim uygulaması kapsamında önemli bir düzenleme yürürlüğe konulmuştur.

Anılan Kararın 1 inci maddesinde;

"İthalatta gözetim uygulanması hakkında ilgili mevzuat uyarınca gözetim uygulanmasına tabi tutulan mallara ilişkin gümrük beyannamelerinde beyan olunan ve tevsik edilemeyen tutarlar ile bu tutarlar nedeniyle doğan ve katma değer vergisi matrahına dâhil olan her türlü vergi, resim, harç ve paylar dolayısıyla ödenen katma değer vergisinin indirim hakkı kaldırılmıştır."

Hükmüne yer verilmiştir.

Söz konusu Kararın yürürlüğe girmesinin üzerinden yaklaşık üç yıl geçmiş olmasına rağmen uygulamada hâlen önemli tereddütler yaşanmaktadır.

Kararın yayımlandığı tarihte meslek mensuplarımız tarafından ithalatçı firmalar gerekli şekilde bilgilendirilmiş, konunun mali müşavirleri ile birlikte değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Ancak bugün gelinen noktada, birçok mali müşavir ve firma yetkilisi uygulamanın nasıl yürütülmesi gerektiği konusunda gümrük müşavirlerinden görüş talep etmekte, geçmiş dönem işlemlerine ilişkin yapılması gereken işlemler hakkında açıklama istemektedir.

Meslektaşlarımızdan edinilen bilgilere göre, bazı beyanname yazılım programları tarafından firma bazında indirimi mümkün olmayan KDV tutarlarını gösteren raporlar oluşturulabilmektedir. Ancak bu raporların hangi unsurları kapsadığı konusunda uygulama birliği bulunmamaktadır. Örneğin;

- Gözetim uygulaması nedeniyle oluşan kıymet farkları,
- Dampinge tabi işlemler,
- Ek Mali Yükümlülük kapsamındaki tutarlar

Raporlara dâhil edilebilmektedir.

Buna karşılık;

- Beyan sahibince zorunlu olarak yapılan fazla kıymet beyanları,
- Yurt dışı diğer giderler,
- Navlun farklarından kaynaklanan ilave beyanlar,
- Benzeri nedenlerle matraha eklenen diğer kıymet unsurlarının

Aynı raporlamaya dâhil edilip edilmediği hususu açık değildir.

Bu belirsizlik, uygulamada ciddi riskler doğurmaktadır. Çünkü indirim konusuna edilmemesi gereken KDV'nin sehven indirim konusu yapılması halinde firmalar vergi incelemelerinde cezalı tarhiyatla karşı karşıya kalabileceklerdir.

Her ne kadar Cumhurbaşkanlığı Kararında "tevsik edilemeyen tutarlar" açıkça belirtilmiş olsa da, hangi tutarların bu kapsamda değerlendirileceğinin her dosya bazında mali müşavirler ile vergi idaresince ayrıca incelenmesi gerekmektedir. Bu durum ise uygulamada farklı değerlendirmelere ve tereddütlere yol açmaktadır.

Diğer taraftan, ithalat beyannamelerinde gözetim kıymeti sehven beyan edildiğinde beyanname mevcut haliyle kapatılmamakta, redrese işlemi yaptırılarak düzeltilmesi istenmektedir. Bu nedenle beyannamede

İGMD 4458 Sayılı Gümrük Kanunu Hükümlerine göre kurulmuş bir Meslek teşekkülüdür.

gözetim kıymetine ilişkin farklar sistem üzerinde ayrıca izlenememektedir. Dolayısıyla mali müşavirler yalnızca beyanname üzerinden hangi tutarın indirimine konu edilip edilmeyeceğini tespit edememektedir.

Bunun doğal sonucu olarak firmalar, her ithalat beyannamesi için gümrük müşavirlerinden ayrıca açıklama ve liste talep etmekte; bu durum ise hem gereksiz iş yükü oluşturmakta hem de zaman kaybına neden olmaktadır.

Bu sorunların kalıcı olarak çözülebilmesi amacıyla Bilge Sisteminde KDV matrahını oluşturan unsurların niteliğine göre kodlama yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Bu kapsamda; Gözetim Kıymeti, Anti-Damping Vergisi, Ek Mali Yükümlülük, yurt dışı diğer giderler ve benzeri kalemler sisteme girildiğinde bunların mahiyetine göre otomatik olarak sınıflandırılması ve **"İndirimi Kısıtlanan KDV"** veya **"Mahsup Edilemeyecek KDV"** niteliğinde ayrı bir kod altında gösterilmesi sağlanmalıdır.

Bu düzenlemenin, Ticaret Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığının koordinasyonu içerisinde gerçekleştirilmesi halinde;

- İthalat beyannameleri standart ve anlaşılabilir hale gelecek,
- Beyanname yazılımı üreten firmalar sistemlerini buna göre güncelleyebilecek,
- Mali müşavirler KDV beyannamelerini doğru ve güvenli şekilde düzenleyebilecek,
- Firmaların cezalı tarhiyat riski önemli ölçüde azalacak,
- Gümrük müşavirleri ile mali müşavirler arasında sürekli bilgi paylaşımı ihtiyacı ortadan kalkacak,
- Kamu idaresi açısından da uygulama birliği sağlanmış olacaktır.

Sonuç olarak, uygulamada yaşanan tereddütlerin giderilmesi, mükelleflerin gereksiz vergi riskleriyle karşılaşmasının önlenmesi ve idari süreçlerin kolaylaştırılması amacıyla, ithalat beyannamelerinde mahsup edilebilecek ve mahsup edilemeyecek KDV unsurlarının sistemsel olarak ayrıştırılmasına yönelik gerekli teknik ve mevzuat çalışmalarının yapılması hususunda gereğini saygılarımızla arz ederiz.

Serdar KESKİN
İstanbul Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

İGMD 4458 Sayılı Gümrük Kanunu Hükümlerine göre kurulmuş bir Meslek teşekkülüdür.